Oświadczenie złożone
przez senatora Wadima Tyszkiewicza
na 6. posiedzeniu Senatu
w dniu 15 lutego 2024 r.

Oświadczenie skierowane do ministra sprawiedliwości, prokuratora generalnego Adama Bodnara, do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra cyfryzacji Krzysztofa Gawkowskiego oraz do ministra spraw wewnętrznych i administracji Marcina Kierwińskiego

Szanowny Panie Ministrze!

W sierpniu br. zaczną obowiązywać nowe przepisy ustawy –Prawo o aktach stanu cywilnego (art. 5a ust. 1 pkt 6 i 7), które dadzą ministrowi sprawiedliwości oraz sądom możliwość dostępu do rejestru stanu cywilnego. To bardzo oczekiwane rozwiązanie, przede wszystkim przez obywateli, którzy obecnie ponoszą główny ciężar dostarczania do sądów odpisów aktów stanu cywilnego na potrzeby prowadzonych postępowań. Zapewnienie sądom bezpośredniego dostępu do rejestru stanu cywilnego z pewnością usprawni proces prowadzenia postępowań, skróci czas ich realizacji oraz zmniejszy koszty zarówno po stronie wymiaru sprawiedliwości, jak i po stronie obywateli.

Dostęp do rejestru stanu cywilnego wymaga od uprawnionego podmiotu, zgodnie z art. 5 ust. 2 cytowanej ustawy, złożenia do ministra właściwego do spraw informatyzacji jednorazowego wniosku. Podmiot, który wystąpi z takim wnioskiem, musi spełniać następujące warunki:

— posiadać urządzenia lub systemy teleinformatyczne przeznaczone do komunikowania się z rejestrem stanu cywilnego, umożliwiające identyfikację osoby uzyskującej dane z rejestru, zakres oraz datę ich uzyskania;

— posiadać zabezpieczenia techniczne i organizacyjne właściwe dla przetwarzania danych osobowych, w szczególności uniemożliwiające dostęp osób nieuprawnionych do przetwarzania danych osobowych i wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania;

— uzyskanie danych tą drogą musi być uzasadnione specyfiką lub zakresem wykonywanych zadań albo prowadzonej działalności.

Mając na uwadze powyższe i dostrzegając niezaprzeczalne korzyści, jakie przyniesie takie rozwiązanie, proszę o odpowiedź na następujące pytania.

1. Czy minister sprawiedliwości wystąpi do ministra cyfryzacji z wnioskiem o zapewnienie dostępu sądów do rejestru stanu cywilnego?

2. Jeżeli odpowiedź na pytanie nr 1 jest twierdząca, to w jakim terminie minister sprawiedliwości planuje złożyć przedmiotowy wniosek?

3. Czy minister sprawiedliwości oraz sądy spełniają wymogi wyrażone w art. 5a ust. 2 ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, umożliwiające uzyskanie dostępu do rejestru stanu cywilnego?

4. Czy sądy będą korzystały z dostępu do rejestru stanu cywilnego w zakresie prowadzonych postępowań sądowych?

5. Czy sądy po uzyskaniu dostępu do rejestru stanu cywilnego zaprzestaną obarczania obowiązkiem dostarczania odpisów aktów stanu cywilnego obywateli w sytuacji, gdy akt stanu cywilnego będzie w rejestrze stanu cywilnego?

6. Czy sądy w sytuacji, gdy aktu stanu cywilnego nie będzie w rejestrze stanu cywilnego, ale będzie znajdował się w księgach stanu cywilnego, będą wnioskowały do kierownika USC o przeniesienie aktu w trybie art. 124 ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego (np. za pomocą modułu zleceń w rejestrze stanu cywilnego lub poprzez ePUAP/ e-Doręczenia)?

Wadim Tyszkiewicz
senator RP